

Presentationens innehåll

- Kodservern och kodverken
- Presentation av åtgärdsklassifikationen för munhälsovård
- Åtgärdsklassifikationens användningsändamål
- Vidareutveckling av klassifikationen
- Koder som skapats under 2020
- Frågor och diskussion

Innehållet i koderna på kodservern är en lagstadgad uppgift som THL ansvarar för

- THL har till uppgift att definiera nationellt enhetliga informationsinnehåll, begreppsmodeller och datastrukturer som stödjer verksamhetsprocesserna för användning i social- och hälsovårdens informationssystem.
- Från den nationella kodservern som upprätthålls av THL distribueras de datastrukturer som man behöver i klient- och patientdatasystemen för att behandla journalhandlingar.
- Folkpensionsanstalten sköter det datatekniska genomförandet av kodservern.

Klassifikationer och kodverk

- Kodtjänstens grundläggande uppgift är att utveckla och ta i bruk klassifikationer och kodverk samt regelbundet underhålla och vid behov vidareutveckla befintliga klassifikationer.
- Uppgiften genomförs i samarbete med klassifikationernas ansvariga, yrkesutbildade inom hälso- och sjukvården och andra aktörer.
- Kodtjänsten har en aktiv roll i utvecklingen av patientdatastrukturer.
- Kodtjänsten stödjer uppbyggnaden av en nationellt enhetlig informationsarkitektur.

Fördelarna med strukturerad information

- Samma uppgifter dokumenteras på samma sätt och på samma ställen överallt, vilket gör informationen enhetlig.
- Informationen kan även identifieras och behandlas maskinellt.
- Klient- och patientuppgifterna håller hög kvalitet och är fullständiga.
- Den strukturerade formen gör klient- och patientuppgifterna gemensamt tillgängliga oavsett organisation eller system → främjar patientsäkerheten.
- Det är enklare att söka och utnyttja information till exempel som underlag för nya handlingar och till sammandrag, utlåtanden och intyg.
- Strukturerad information höjer kvaliteten på patientens vård eftersom de bidrar till att vårdrekommendationer iakttas och att vårdkontinuiteten förverkligas.
- Det är möjligt att automatisera urvalet av statistik- och registeruppgifter.
- Minskar oklarheter i tolkningen av information.

THL – Åtgärdsklassifikationen

- Åtgärdsklassifikationen baseras på Nomeskos klassifikation av kirurgiska åtgärder (NCSP Nordic Classification of Surgical Procedures), som publicerades för första gången 1996.
- NCSP-klassifikationen upprätthålls av Nordiska klassificeringscentret (NCC) och Nordiska medicinalstatistiska kommittén (NOMESKO) innehar upphovsrätten till den.
- Åtgärdskoderna i klassifikationen används vid upprättandet av journalhandlingar och de beskriver verksamhetens innehåll.

Åtgärdsklassifikationen för munhälsovård

- Åtgärdsklassifikationen för munhälsovård ingår i den nationella åtgärdsklassifikationen för hälso- och sjukvård som upprätthålls av THL och har plockats ut därifrån till en egen publikation.
- Klassifikationen används inom både den offentliga och privata sektorn.
- Åtgärdsklassifikationen för munhälsovård är också kopplad till det strukturerade datainnehållet i Patientdataarkivet; flera åtgärder uppdaterar det nuvarande tillståndet (statusen) för tänderna och munnen.

Åtgärdsklassifikationens allmänna principer

- Oberoende av utföraren
- Oberoende av metoden
- Oberoende av sekundära ändamål

Användningsändamål för åtgärdsklassifikationen för munhälsovård

- THL – Åtgärdsklassifikation för munhälsovård används för att **specificera åtgärder som vidtagits av yrkesutbildade personer inom munhälsovården**.
- Klassifikationen är en del av munhälsovårdens **strukturerade datainnehåll**.
- Med den beskrivs de **kliniska** åtgärderna som utförs på patienten så enhetligt som möjligt.
- Den används i lokala **patientdatasystem**, de riksomfattande **Kanta-tjänsterna** och datainsamlingen till vårdanmälningar.
- Det finns inte koder för alla åtgärder, men även då måste åtgärder som utförs på patienten dokumenteras tillräckligt precist i journalhandlingarna.

STH-åtgärdskoderna delas in i avsnitt

- **Avsnitt S** Tand- och munåtgärder i öppenvård
- **Avsnitt E** Åtgärder på tänder, läppar, käkar, mun och svalg
- **Avsnitt T** Mindre åtgärder
- **Avsnitt W** Andra åtgärder som påverkar flera organsystem
- **Avsnitt Y** Uttagning av organ för transplantationer
- **Radiologiska undersökningar och åtgärder**
- Sammanlagt över 400 åtgärder
- Ingår i THL-åtgärdsklassifikationen med närmare 11 000 åtgärder

”Bindningar” för åtgärdsklassifikationen för munhälsovård

- FPA:s taxa för sjukvårdsersättningar
- Förteckningen över klientavgifter för offentliga tjänster inom munhälsovård på basnivå
- Förteckningen över tandläkares åtgärdsarvoden vid hälsovårdscentralerna

Åtgärdsklassifikationens sekundära användningsändamål

Förutom till journalanteckningar används åtgärdsklassifikationen för munhälsovård även i andra syften.

- Den svårighetsklass som definierats för åtgärderna ligger till grund för de **klientavgifter enligt åtgärd vid hälsocentralerna** vilka fastställts för munhälsovård i klientavgiftsförordningen.
- Åtgärderna i klassifikationen ligger också i tillämpliga delar till grund för åtgärder som utförs inom privat tandvård och som **ersätts från sjukförsäkringen**.
- **Åtgärdsarvodena** som betalas till hälsovårdscentralernas tandläkare och sjukhustandläkare omfattas av det kommunala tjänstekollektivavtalet för läkare (det s.k. Lekaravtalet). En del av koderna för åtgärdsarvoden överensstämmer med koderna i THL:s klassifikation, men det är ändå fråga om två separata klassifikationer.
- Verksamhet med köpta tjänster, servicesedlar
- Produktivitetjämförelser, administrativa processer, statistikföring, forsknings- och utvecklingsarbete

Dokumentationen är kopplad till olika faktorer i olika sektorer

- Offentlig munhälsovård inom primärvården
 - Klientavgifter, åtgärdsarvoden
 - Nationell statistikföring (AvoHILMO)
- **Specialiserad sjukvård**
 - Munhälsovården avviker inte från andra specialiteter (fortlöpande journal med specialitetsspecifika vyer)
 - Åtgärdsarvoden, kommunfakturering
 - Dokumentationsunderlag för statusinformation – saknas fortfarande i den specialiserade sjukvårdens informationssystem
- **Privat munhälsovård**
 - FPA-ersättningar
 - Patientfakturering

Att tänka på vid valet av kod

- Håll dig till att beskriva åtgärden (som utförs på patienten)
- Utgå från den funktionella helheten (arbetsmomenten vs. slutresultatet)
- Texten som styr tillämpningen, även de allmänna anvisningarna för det aktuella avsnittet
- Tiden som ägnats åt åtgärden
- Svårighetsklassen
- Åtgärdens svårighet vs. utförarens erfarenhet och kompetens

Observera

1. Författningarna förpliktar vårdpersonalen att göra korrekta anteckningar i journalhandlingarna. Det handlar om både patientens och personalens rättsskydd.
2. Endast den åtgärd som har utförts på patienten får dokumenteras i journalhandlingen/får faktureras.
 - Villkoren för kodens innehåll och eventuella tidsangivelser ska uppfyllas.
3. Valet av THL:s kod avgör patientens kommande klientavgift.
 - Hälso- och sjukvårdspersonalen får inte välja en kod utifrån den (enligt eget tycke för låga eller höga) avgift som koden orsakar patienten.

THL ger råd om tolkningen av kodernas innehåll, Kommunförbundet om klientavgifterna, FPA om sjukförsäkringsersättning och Finlands Tandläkarförbund om tandläkarnas åtgärdsarvoden.

VAR HITTAR MAN DE OLIKA KLASSIFIKATIONERNA (I/II)

- THL:s åtgärdsklassifikation: <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kirjaaminen/terveydenhuollon-kirjaamisohjeet/suun-terveydenhuolto>
- FPA:s taxa för sjukvårdsersättningar: www.kela.fi/taksat
- Klientavgifter: www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/sosiaali-ja-terveysasiat/sosiaali-ja-terveydenhuollon-asiakasmaksut/suun-terveydenhuollon-asiakasmaksut
- Åtgärdsarvoden i bilagan till Läkaravtalet och mer information på Finlands Tandläkarförbunds webbplats (inloggning krävs): www.hammaslaakariliitto.fi/fi/extranet/virka-ja-tyoehtosopimukset/terveyskeskusten-hammaslaakarien-toimenpidepalkkiot
 - Bland annat en tabell över THL-kodernas och arvodeskodernas överensstämmelser och en anvisning om mellanårets arvoden

Hanteringen av utvecklingsbehov

- THL:s expertgrupp för munhälsovård hanterar ändringsbehov och planerar ändringar.
- När någon del ändras måste man komma ihåg helheten, de allmänna principerna och beroendeförhållanden. Detta stödjer uppbyggnaden av en nationellt enhetlig informationsarkitektur.
- Vad vill man ändra och varför?
 - Åtgärdskoderna
 - Tandläkarnas åtgärdsarvoden
 - Klientavgifterna som patienterna betalar på hälsovårdscentralen
 - Patienternas FPA-ersättningar
 - Uppdateringen av statusinformation
- Åtgärdsklassifikationen kan inte uppfylla alla behov

Ändringar – i vilken riktning och på vilka villkor? 1/2

- Målet är enkelhet, entydighet och tillförlitlig information
 - Man vet att det finns skillnader inom och mellan organisationerna i tolkningen av koderna (vilken kod som ska användas när).
 - För att göra dokumentationen ännu mer enhetlig måste man regelbundet gå igenom tolkningarna både lokalt och nationellt.
- Åtgärdsklassifikationen är en del av de nationella specifikationerna
 - Den upprätthålls och utvecklas tillsammans med innehållsexperter och man informerar och lyssnar även på informationssystemleverantörerna.
 - Tågordningen är dock att systemen verkställer de nationella specifikationerna.

Ändringar – i vilken riktning och på vilka villkor? 2/2

- Hur precist vill man beskriva innehållet i det kliniska arbetet inom tandvården (större vårdhelhet vs. detaljerad nivå)?
- Hur säkerställer man jämförbarheten?
 - Till exempel kan tillverkningen av en implantatkrona delas in i flera konkreta steg, medan krävande parodontologisk behandling inte kan struktureras på motsvarande sätt.
- Sambandet mellan åtgärdskoderna och arvodeskoderna
 - Det ideala vore ett kodverk, men knappast realistiskt på grund av de olika syftena.

Ändringar i THL – Åtgärdsklassifikation för munhälsovård 2019 och 2020

- I början av 2019 uppdaterades åtgärder inom protetik i THL:s åtgärdsklassifikation för munhälsovård
- År 2020 har man hittills skapat nya koder för resininfiltration, stegvis exkavering av karies, kariessanering och diagnostiska test. Man har också gjort ändringar i koderna för reparation och rebasering av protes. En del av ändringarna har ännu inte behandlats i kodtjänstgruppen och kan fortfarande förändras. Ändringarna träder i kraft i början av 2021.
- Frågor om THL:s koder: koodistopalvelu@thl.fi

Kodändringar 2020, 1/ 6

SFD Stegvis exkavering av karies **NY**

Åtgärden innebär behandling av djup karies med en tvåstegsmetod. Den omfattar borttagning av gammal fyllning, selektiv exkavering av karies och tillverkning av kaviteten, applicering av eventuell kavitetliner på pulpaväggen och inpassning och färdigställande av provisorisk fyllning. Kräver separat vårdbesök. Om åtgärden inriktas på exponerad pulpa används koden SGC15.

- **SFD10** Stegvis exkavering av karies, en tandyta
Vävnadsskadan sträcker sig över en tandyta, separat besök.
- **SFD11** Stegvis exkavering av karies, minst två tandytor
Vävnadsskadan sträcker sig över en stor del av två eller flera tandytor, separat besök.

Obs! Textens officiella översättning till svenska är ännu inte färdig.

Kodförändringar 2020, 2/6

SCG Infiltrationsbehandling av tandytan **NY**

Åtgärden innebär behandling av tandytan med resininfiltration för att stoppa en kariesskada eller reparera en emaljskada. Åtgärden omfattar isolering av tanden, rengöring och behandling av tandytan som ska behandlas samt avslutande åtgärder. Åtgärden dokumenteras per tand.

- **SCG01** Resininfiltration, fri tandyta

Resininfiltrationsbehandling på fri tandyta.

- **SCG02** Resininfiltration, approximalyta

Resininfiltrationsbehandling på approximal tandyta. Åtgärden inkluderar utvidgning av tandmellanrum vid samma besök. Om utvidgningen genomförs vid ett separat besök används koden SXC05.

(Innan den nya koden införs i klassifikationen kan man använda koden SXC05 Annan mun- och tandrelaterad åtgärd)

Obs! Textens officiella översättning till svenska är ännu inte färdig.

Kodförändringar 2020, 3/6

SGC Övriga behandlingar av tandens rotkanaler

För att undvika överlappning med koderna för stegvis exkavering av karies:

- **SGC10** Överkappning av pulpan **TAS BORT**
- **SGC15 Direkt** överkappning av pulpan **NY**

Åtgärd för överkappning av exponerad pulpa. Omfattar eventuell provisorisk fyllning. Kräver ofta separat vårdbesök.

Obs! Textens officiella översättning till svenska är ännu inte färdig.

Kodförändringar 2020, 4/6

Preliminär version, ännu inte behandlad i kodtjänstgruppen

SPF Tand- och implantatprotetiska reparationsåtgärder

- **SPF02 och 03** Avtryckstagning för reparation av tandproteskonstruktion (vanlig och omfattande), **klientavgiften tas bort**
- **SPF11** Inprovning av tandprotes i munnen, **användningen upphör**
- **SPF12** Inprovning av tandprotes i munnen vid reparation av löstagbar protes **NY**
- **SPF13** Inprovning av tandprotes i munnen vid rebasering av löstagbar protes **NY**
- I och med korrigeringarna justeras arvodeskopplingarna i enlighet med förordningen om klientavgifter: SPF12 reparation av protes 37,50 euro; SPF13 rebasering av protes 54,90 euro

Kodförändringar 2020, 5/6

Preliminär version, ännu inte behandlad i kodtjänstgruppen

SFE Kariessanering av tänderna **NY**

Åtgärden omfattar borttagning av karies och provisoriska fyllningar för att stoppa flera kariesskador under samma vårdbesök. Om permanenta fyllningar görs vid samma vårdbesök dokumenteras de per tand med koderna för permanenta fyllningar.

- **SFE01 Kariessanering, (klass 6)**
Borttagning av karies och tillverkning **av** provisoriska fyllningar för 3–6 tänder.
- **SFE02 Kariessanering, omfattande (klass 9)**
Borttagning av karies och tillverkning **av** provisoriska fyllningar för minst 7 tänder.

Kodförändringar 2020, 6/6

Preliminär version, ännu inte behandlad i kodtjänstgruppen

SB Kompletterande undersökningar

SBA Test och provtagningar gjorda på mottagningen

*Innehåller mikrobiologiska undersökningar, provtagning av **munvätska**, salivprov, mätning av sekretion och bufferkapacitet.*

- SBA00 Mikrobiologiska undersökningar; klass 3

*T.ex. Laktobacilltest, mutansstreptokocktest, jästsvampstest och mikrobiologiska undersökningar från tandkött- **och implantatfickor** eller rotkanaler.*

SBA05 Molekylbiologiska undersökningar av munvätskor, klass 3 NY

Till exempel Bestämning av halten av MMP-8 eller annat spårämne i prov av munvätska.

- SBA10 Bestämning av salivavsöndringshastighet; klass 1

Inkluderar inga andra bestämningar.

- SBA20 Bestämning av buffertkapacitet av saliv; klass 1

Vidareutveckling av klassifikationen

- Betthöjning i andra fall än som förberedande åtgärd för protetik
- Granskning av koderna för tandsanering
- Dokumentation av läkemedel per os och antibiotikaprofylax
- Fjärrövervakning av apparater
- Koderna för parodontologi
- Annat?

Till sist: tre påpekanden

- Användningen av åtgärds-koder är en viktig **del** av den strukturerade dokumentationen och patientjournalens innehåll.
- Åtgärden som utförs på patienten ska ligga till grund för valet av kod.
 - De angivna villkoren för den aktuella kodens innehåll och eventuella tidsangivelser ska uppfyllas.
 - Klientavgiften och åtgärdsarvodena fastställs enligt förordningen och läkaravtalet.
 - Hälso- och sjukvårdspersonalen får inte välja en kod utifrån den (enligt eget tycke för låga eller höga) avgift som koden orsakar patienten.
 - Kundens ålder påverkar inte valet av kod.
- Det finns inte koder för alla åtgärder.
 - Man måste acceptera detta och inte "tvunget" tillämpa en kod som ungefär motsvarar åtgärden.
 - Man måste dock göra en anteckning i journalhandlingen.

Frågor och svar

The screenshot shows the top navigation bar of the THL website. The main header is blue with the text "TIEDONHALLINTA SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA". Below this is a dark grey navigation bar with links: "Ajankohtaista", "Mitä tiedonhallinta on?", "Tiedonhallinnan ohjaus", "Koodistopalvelu", "Määräykset ja määrittelyt", and "Ohjeet ja soveltaminen". A circular logo with a circuit pattern is on the left. Below the navigation bar is a breadcrumb trail: "THL.FI > AIHEET > TIEDONHALLINTA SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA > KIRJAAMINEN > TERVEYDENHUOLLON KIRJAAMISOHJEET > SUUN TERVEYDENHUOLTO > SUUN TERVEYDENHUOLLON TOIMENPIDEKOODIT". A sidebar on the left contains the text "TIEDONHALLINTA SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA". The main content area has the title "Suun terveydenhuollon toimenpidekoodit".

TIEDONHALLINTA SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA

Ajankohtaista Mitä tiedonhallinta on? Tiedonhallinnan ohjaus Koodistopalvelu Määräykset ja määrittelyt Ohjeet ja soveltaminen

Kirjaaminen Yhteystiedot

THL.FI > AIHEET > TIEDONHALLINTA SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA > KIRJAAMINEN > TERVEYDENHUOLLON KIRJAAMISOHJEET > SUUN TERVEYDENHUOLTO > SUUN TERVEYDENHUOLLON TOIMENPIDEKOODIT

TIEDONHALLINTA
SOSIAALI- JA
TERVEYSALALLA

Suun terveydenhuollon toimenpidekoodit

- Läs handboken om åtgärdsklassifikationen för munhälsovård, som innehåller anvisningar om hur koderna ska användas.
- Frågor som har ställts till THL och svaren på dem har sammanställts i det finskspråkiga dokumentet Toimenpideluokituksen käyttöä koskevat kysymykset ja vastaukset, som uppdateras under hösten 2020.

Tack!

Frågor, utvecklingsidéer, kommentarer

ulla.harjunmaa@thl.fi